

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Цифрова трансформація суспільства

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код та назва спеціальності, галузь знань	C1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями), спеціалізація C1.01 Економіка C Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Тип та назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Цифрова економіка»
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова компонента (ОК-10)
Курс, семестр викладання	1 курс, 1 семестр
Трудомісткість навчальної дисципліни	4 кредити ЄКТС (120 академічних годин), з них: денна (очна) форма навчання: лекц. – 24 год., практ. зан. – 20 год., самост. роб. – 76 год.; заочна форма навчання: лекц. – 12 год., практ. зан. – 12 год., самост. роб. – 96 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Публічного управління та цифрової економіки
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій

Розробники / викладачі

ТОЧИЛНА Юлія Юріївна,
доцент кафедри публічного управління та цифрової економіки, кандидат економічних наук, доцент

E-mail: lula_2405@ukr.net

Консультації: згідно розкладу консультацій кафедри публічного управління та цифрової економіки, каб. 231К (головний корпус)

Загальна інформація про дисципліну

Мета дисципліни	розширення уявлень здобувачів освіти про сутність і масштаби цифрової трансформації сучасного суспільства, усвідомлення її впливу на соціально-економічні, політичні та культурні процеси; формування системи знань про інституційні та
------------------------	---

	технологічні основи цифрового розвитку; розвиток аналітичного мислення, здатності оцінювати ризики й можливості цифровізації, а також практичних навичок адаптації до змін у суспільному житті, зумовлених активним упровадженням цифрових технологій і сервісів.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	ЗК-8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК-3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.
Програмні результати навчання	ПРН-4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем. ПРН-7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки. ПРН-9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. ПРН-16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Цифрова трансформація як етап еволюції суспільного розвитку	Поняття технологічних укладів та їх вплив на зміну соціальних структур. Технологічні революції як чинники суспільних трансформацій. Періодизація техніко-технологічного й соціального розвитку. Теорія довгих хвиль М. Кондратьєва і суспільна динаміка. Вплив промислових революцій на соціальну організацію, трудові відносини, освіту та спосіб життя. Інформаційна й цифрова революції як етап формування нового типу суспільства. Концепції постіндустріального, інформаційного та цифрового суспільства. Зміна ролі людини в епоху цифрових технологій.
Тема 2. Цифрова трансформація: теоретико-гносеологічний вимір і соціокультурні наслідки	Сутність і структура цифрової трансформації суспільства. Цифровізація як основа модернізації соціальних систем. Суспільство як складна самоорганізована система: принципи адаптації до технологічних змін. Етапи цифрової зрілості соціальних інститутів. Соціальна трансформація під впливом цифрових технологій: нові моделі комунікації, праці, освіти, культури. Цифрова ідентичність, інформаційна етика, цифрові права людини. Ключові технології, що сприяють цифровій трансформації. Позитивні та негативні наслідки цифрової трансформації. Баланс між інноваціями, безпекою та гуманістичними цінностями.
Тема 3. Глобальні виміри цифрової трансформації суспільства	Цифровий порядок денний міжнародних організацій (ООН, ЄС, ОЕСР, Світовий банк). Глобальні ініціативи цифрового розвитку: «Цифрова Європа – 2025», «Цілі сталого розвитку – 2030». Цифрова нерівність між країнами та регіонами світу: причини та наслідки. Концепції «глобального цифрового громадянства» та «цифрового гуманізму». Порівняльний аналіз стратегій цифрового розвитку різних держав. Програми розвитку загальноєвропейських стандартів у сфері телекомунікацій та цифрових технологій. Основні цілі діяльності Європейського комісару з цифрової економіки та суспільства. Індекс цифрової трансформації. Стратегії і програми цифрової трансформації у політиці різних держав світу. Моделі цифрової політики провідних країн світу. Цифрова дипломатія, кібербезпека та цифрові права у світовому вимірі.
Тема 4. Соціальні інститути та простори цифрової трансформації	Цифровізація освіти, науки, культури, охорони здоров'я, публічного управління. Трансформація системи соціальних комунікацій і медіа. Цифрове громадянство та електронна участь у демократичних процесах. Цифрова інклюзія як умова соціальної справедливості. Електронне врядування та взаємодія держави з громадянами у цифровому середовищі. Вплив цифрових технологій на структуру зайнятості, мобільність населення, соціальну інтеграцію. Проблема цифрової залежності

	та інформаційної безпеки особистості.
Тема 5. Цифрова трансформація українського суспільства	Національні пріоритети цифрової трансформації України. Загальні тенденції та основи цифрового розвитку України. Державні інституції, що визначають напрями цифрової трансформації України. Інституційні засади цифрового розвитку: роль Міністерства цифрової трансформації, державних стратегій і програм. Проект «Держава у смартфоні» та ініціатива «Дія». Розвиток цифрової грамотності населення. Цифрові права і відповідальність громадян. Соціокультурні зміни внаслідок цифровізації: нові форми комунікації, волонтерства, громадської активності. Виклики цифрової нерівності та шляхи її подолання. Формування цифрової культури в Україні. Цифрова аджента України. Основні напрями цифрового розвитку людського капіталу України.

Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

Вербальні	Застосовуються для подання теоретичного матеріалу, розкриття сутності ключових понять, закономірностей і категорій цифрового суспільства, пояснення механізмів і наслідків цифрових трансформацій у соціальній, культурній, політичній та комунікативній сферах. До вербальних методів, що використовуються при вивченні дисципліни «Цифрова трансформація суспільства», належать пояснення, розповідь, лекція-бесіда, діалог, дискусія, обговорення кейсів, інтерактивні лекції, індивідуальні та групові консультації. Такі методи сприяють глибшому засвоєнню теоретичних положень щодо сутності цифрових змін у суспільстві, розвитку критичного мислення, формуванню власної позиції щодо етичних і соціальних викликів цифровізації, а також навичок аргументованого обговорення проблем цифрової культури та комунікації.
Наочні	Наочні методи навчання використовуються для візуалізації процесів цифрової трансформації суспільства, відображення соціальних змін, тенденцій розвитку цифрових інституцій і комунікаційних систем. Під час лекційних і практичних занять застосовуються мультимедійні презентації, інфографіка, інтелект-карти, скетчноутинг. Такі методи забезпечують краще розуміння взаємозв'язків між технологічним прогресом і суспільними змінами, сприяють формуванню системного бачення цифровізаційних процесів, розвитку інформаційної грамотності та вміння критично інтерпретувати цифровий контент.
Інтерактивні	Інтерактивні методи навчання спрямовані на активне залучення здобувачів освіти до аналізу процесів цифрової трансформації суспільства, розвиток уміння застосовувати здобуті знання у вирішенні сучасних проблем, пов'язаних із цифровізацією, та формування навичок міжособистісної взаємодії у цифровому середовищі. Використовуються робота в малих групах, мозковий штурм, рольові ігри, аналіз кейсів, проектна діяльність. Такі методи сприяють розвитку критичного та креативного мислення, комунікативних навичок, уміння співпрацювати в команді та приймати зважені рішення в умовах цифрових трансформацій.
Практичні	Практичні методи навчання у межах дисципліни «Цифрова трансформація суспільства» спрямовані на формування у здобувачів освіти вмінь і навичок аналізу змін у цифровому середовищі, оцінювання впливу цифровізації на окремі сфери суспільного життя та вироблення рекомендацій щодо їх удосконалення. Реалізація практичних методів відбувається через виконання індивідуальних і групових завдань, створення презентацій, роботу з відкритими базами даних, оцінку цифрової грамотності. Такі методи розвивають аналітичні, комунікативні та дослідницькі компетентності, необхідні для ефективного функціонування людини в цифровому суспільстві.
Методи дистанційного навчання	Спрямовані на підтримку безперервного освітнього процесу в цифровому середовищі. Передбачають проведення лекцій, практичних занять і консультацій за допомогою платформи Zoom, а також організацію навчальної взаємодії через Moodle. Для самостійної роботи використовуються електронні бібліотеки, статистичні бази, відкриті аналітичні ресурси та електронні підручники.

Стратегія оцінювання результатів навчання

Змістовий контент результатів навчання з дисципліни

Результати навчання з даної дисципліни, які здобувач освіти може продемонструвати та які можна ідентифікувати, оцінити і виміряти, розглядаються у вимірах 6 рівня Національної рамки кваліфікацій, що відповідає першому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, а саме:

Знання – розуміння сутності та закономірностей цифрової трансформації сучасного суспільства; знання основних понять, концепцій і теорій цифрового суспільства; усвідомлення впливу цифрових технологій на соціальні інститути, комунікацію, культуру, освіту, політику та громадське життя; знання принципів цифрової етики, прав людини у цифровому середовищі, питань приватності, кібербезпеки та інформаційної грамотності; розуміння національних і глобальних стратегій цифрового розвитку, ролі інституцій, платформ і соціальних медіа у формуванні цифрової культури.

Уміння/навички – аналізувати соціально-економічні наслідки цифровізації, процеси трансформації суспільних відносин та інститутів під впливом технологій; критично оцінювати інформацію та цифрові джерела; застосовувати сучасні цифрові інструменти для дослідження соціально-економічних явищ і комунікацій; визначати ризики цифрової нерівності, інформаційних маніпуляцій, порушення етичних норм; розробляти пропозиції щодо підвищення рівня цифрової культури, інклюзії та безпеки; формувати навички відповідальної поведінки в онлайн-просторі та цифрової взаємодії.

Комунікація – вести аргументовані дискусії з питань цифрової трансформації суспільства, цифрової етики, прав людини; ефективно комунікувати в цифровому середовищі з дотриманням норм інформаційної етики; брати участь у колективних обговореннях і проєктах, спрямованих на вирішення проблем цифрової доби; створювати та презентувати інформаційно-аналітичні, освітні чи соціальні цифрові продукти; налагоджувати міждисциплінарну взаємодію для вивчення й управління процесами цифровізації суспільства.

Відповідальність та автономія – самостійно організувати процес економічного аналізу та планування показників цифрової діяльності; нести відповідальність за якість розрахунків, достовірність даних і обґрунтованість висновків; демонструвати готовність до самостійного опанування нових цифрових інструментів, платформ та методик аналізу; проявляти ініціативність у розробці пропозицій щодо підвищення ефективності електронного бізнесу та цифрових продуктів.

Критерії оцінювання

Академічні успіхи здобувачів освіти в межах даної дисципліни оцінюються за бально-рейтинговою шкалою (максимальна кількість – 100 балів), що прийнята в ДУІТЗ, з обов'язковим переведенням кількості балів в оцінки за національною шкалою та за шкалою ECTS.

Відмінно (А) – від 90 до 100 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі або не менше 90% завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни.

Дуже добре (В) – від 82 до 89 балів – здобувач досить повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань допускаються при цьому окремі несуттєві неточності. Правильно вирішив 80-89% письмових завдань.

Добре (С) – від 74 до 81 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань не вистачає достатньої глибини та

	<p>аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 74-81% письмових завдань.</p> <p>Задовільно (D) – від 64 до 73 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але з не зовсім глибоким та всебічним аналізом, обґрунтуванням та аргументацією, з недостатнім використанням необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі неточності та помилки. Правильно вирішив 64-73% письмових завдань.</p> <p>Задовільно (E) – від 60 до 63 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60-63% письмових завдань.</p> <p>Незадовільно з можливістю повторного складання (FX) – від 35 до 59 балів – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, стисло без аргументації та обґрунтування викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, поверхово розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив 35-59% письмових завдань.</p> <p>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (F) – від 0 до 34 балів – Здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не у змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив 1-34% письмових завдань.</p>
Форма та методи контролю начальних досягнень	<p>Контроль успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на засадах відкритості та академічної доброчесності. В межах даної дисципліни передбачено два види контролю: поточний (<i>тематичний, рубіжний</i>) та підсумковий (<i>семестровий</i>).</p> <p>Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять; виконання завдань самостійної роботи; складання тематичних контрольних робіт, тестів тощо. Поточний контроль спрямований на перевірку: рівня підготовленості здобувача до занять; активності під час обговорення навчального матеріалу; якості виконання індивідуальних, практичних і тестових завдань; своєчасності та повноти виконання самостійної роботи. Результат поточного оцінювання є середньоарифметичним значенням отриманих балів за всі виконані завдання під час аудиторних (практичні, семінарські) занять та завдання, що виконуються під час самостійної роботи.</p> <p>До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які за результатами поточного оцінювання набрали не менше 60 балів.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену, який передбачає перевірку рівня теоретичних знань, практичних умінь і навичок, а також здатності їх застосовувати у професійній діяльності.</p>

Політика навчальної дисципліни

Відвідування	Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни згідно академічного розкладу. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен) є обов'язковою. Важливим є своєчасне виконання індивідуальних завдань в межах самостійної роботи, передбачених програмою дисципліни.
Дотримання принципів академічної доброчесності	Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати різні програмні засоби.
Умови зарахування	Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до початку екзаменаційної сесії. Процедура узгоджується

пропущених занять	з викладачем, згідно його розкладу консультацій.
Інші умови	Навчально-методичні матеріали з дисципліни розміщені на гугл-диску НМКД та платформі Moodle, доступ до них здобувачу надається на початку вивчення дисципліни ОК-10, згідно розкладу академічних занять та робочого навчального плану ОПП «Цифрова економіка».

Рекомендовані джерела інформації

Базові підручники та навчальні посібники	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Баранов О.А. Трансформація: соціальна, цифрова, правова: Порятуюнок цивілізації: економіка результату. Одеса : Гельветика, 2022. 272 с. ▪ Голобородько А. Ю., Гусєва О. Ю., Легомінова С. В. Цифрова економіка: підручник. К.: Видавництво «Міленіум». 2020. 400 с. ▪ Ляшенко В.І. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія / В.І. Ляшенко, О.С. Вишневський; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2018. 252 с. ▪ Трансформаційні процеси у суспільній та соціокультурній сферах України: монографія / відпов. за вип. Т. М. Яворська. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 176 с ▪ Цифрова економіка як ключовий тренд розвитку постіндустріального суспільства : монографія / [авт. кол.]. ; за заг. ред. Н. М. Пантелєєвої, С. Ю. Колодія, М. А. Ребрика. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 299 с. ▪ Шляхи імплементації європейської політики впровадження цифрових технологій: монографія / [К. В. Єфремова, О. В. Шаповалова, М.Г. Хаустова та ін.]; за ред. К. В. Єфремової. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2022. 272 с
Методичні рекомендації та розробки викладачів дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Точиліна Ю.Ю. Цифрова трансформація суспільства : навчально-методичний комплекс дисципліни [ОПП «Цифрова економіка» зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) для здобувачів першого (бакалаврський) рівня вищої освіти]. Одеса : ДУІТЗ, 2025. 86 с. [Електр. ресурс].
Інформаційні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Державна служба статистики України https://www.ukrstat.gov.ua ▪ Законодавча база України https://zakon.rada.gov.ua ▪ Міністерство економіки України https://me.gov.ua ▪ Міністерство цифрової трансформації України https://thedigital.gov.ua/ ▪ Національний банк України https://bank.gov.ua

Рік введення силабусу – 2025 р.

Затверджено рішенням кафедри публічного управління та цифрової економіки (Протокол від 29 серпня 2025 р. № 1)

В. о. завідувача кафедри

Олександра ЦИРА

Гарант освітньої програми

Юлія ТОЧИЛІНА

Викладач:

Юлія ТОЧИЛІНА